

AANBEVELINGEN VOOR DE OVERHEID:

**Het recht op onderwijs voor langdurig
zieke kinderen en maatregelen voor
het beperken en verminderen van
leerachterstand**

Fonds Ivens-Boons

Beheerd door de
Koning Boudewijnstichting

De inhoud van dit document is
auteursrechtelijk beschermd.
Citeren mag uitsluitend met bronvermelding
en verwijzing naar het Fonds Ivens-Boons.

Inhoudsopgave

Het wettelijke kader.....	pag. 3
Het Fonds Ivens-Boons.....	pag. 4
Een stand van zaken.....	pag. 6
Uitgangspunten voor een actiever beleid.....	pag. 7
24 concrete aanbevelingen.....	pag. 9
Conclusie.....	pag. 15
Overzicht individuele gesprekken... ..	pag. 16
Uw aanspreekpunt.....	pag. 21

De informatie in deze tekst is bijgewerkt tot september 2010.

Het wettelijke kader

Al meer dan 13 jaar toont de Vlaamse Overheid duidelijk hoe belangrijk zij het vindt dat àlle kinderen die om een of andere reden niet in de mogelijkheid zijn van regulier onderwijs te volgen, toch gedurende die periode bijgeschoold worden om achterstand te voorkomen.

Er bestond toen al aangepast onderwijs voor kinderen met een beperking, o.a. in Type 5-scholen. Later kwamen er nog de K-diensten bij, voor kinderen in psychiatrische instellingen. Voor langdurig zieke kinderen of kinderen die vanwege herstel aanhoudend het schoolgaan moesten verzuimen, bestonden alleen initiatieven op vrijwilligersbasis.

In te veel gevallen betekende een langdurige ziekte, een ongeval met langdurige revalidatie of een chronische ziekte met regelmatige schooluitval, een verloren schooljaar of een niet meer in te halen achterstand.

Met het Decreet Basisonderwijs uit 1997 kreeg *Tijdelijk Onderwijs aan Huis* (TOAH) een officieel en afdwingbaar karakter voor langdurig zieke kinderen.

TOAH is niet hetzelfde als thuisonderwijs dat een gewone schoolse opleiding vervangt. Bij TOAH ligt de nadruk wel degelijk op het tijdelijke karakter ervan en blijft voorbehouden aan leerlingen die om gezondheidsredenen gedurende een bepaalde periode niet naar school kunnen. Het begrip 'Huis' dient breed geïnterpreteerd te worden. Het kan ook de locatie zijn waar het zieke of herstellende kind op dat ogenblik verblijft: een instelling, een ziekenhuis, pleegouders...

Het decreet garandeert het recht op onderwijs voor andere groepen van zieke kinderen dan degene die al opgevangen werden in speciale scholen of instellingen. De regelgeving werd voortdurend aangepast en verfijnd. Zo verkortte de wachttijd van 28 dagen tot 21 dagen, het aantal lessen per week groeide van 2 tot 4. Ook vijfjarigen uit het derde kleuterklasje werden tot het systeem toegelaten en de overheid begon met de verplaatsingskosten van de leerkrachten te vergoeden.

Op dit ogenblik is Tijdelijk Onderwijs aan Huis voor langdurig en chronisch zieke kinderen binnen de regelgeving een afdwingbaar recht van de ouders. Scholen zijn verplicht om de mogelijkheid te voorzien in hun schoolreglement en aan de gewettigde vraag van de ouders te voldoen.

Maar er kan nog meer.

Het Fonds Ivens-Boons (IB) onderzocht de belangrijkste pijnpunten en vertaalde ze tot aanbevelingen in dit document.

Het Fonds Ivens-Boons (IB)

Na een lange carrière in de zakenwereld besliste het Lierse echtpaar Willy Ivens en Myriam Boons begin 2009 om het Fonds IB op te richten. Dit met de bedoeling alle initiatieven op het gebied van TOAH beter op elkaar af te stemmen, de ouders erover te informeren, beleidsvoorstellen te formuleren, enz...

Het Fonds IB werd in de schoot van de Koning Boudewijnstichting opgericht, maar bepaalt autonoom de strategische ontwikkeling, de uitdagingen en de middelen die het doeltreffend vindt om zijn doelstellingen te verwezenlijken.

Het Fonds IB wil in de eerste plaats een platform bieden aan alle organisaties die zich bezig houden met onderwijs aan huis, maar tegelijk een consortiumnetwerk vormen om het recht op onderwijs van elk kind ook concreet te kunnen waarmaken.

Dit unieke proefproject loopt in nauwe samenwerking met RESOC Mechelen en met de steun van alle gemeentebesturen uit het arrondissement Mechelen, ziekenfondsen, werkgevers- en werknemersorganisaties, OCMW's, VDAB en talrijke andere organisaties. Het is de bedoeling dat deze aanpak over heel Vlaanderen wordt uitgedragen.

Het Fonds IB stelt vast:

- dat leerlingen met regelmatig schoolverzuim vaak een eindexamen halen dat ver beneden hun capaciteiten ligt;
- dat een onoverbrugbare leerachterstand een enorme maatschappelijke kost betekent omdat vaak getalenteerde jonge mensen geen plaats vinden in de veeleisende arbeidsmarkt;
- dat emotionele stoornissen zoals depressie, angst,... bij kinderen een verhoogd risico inhouden op psychiatrische stoornissen in hun later leven;
- dat stress en faalangst, veroorzaakt door leerachterstand, bij kinderen hun sociale vaardigheden in het gedrang brengen;
- dat zieke kinderen die terug even 'leerling' zijn, uit hun rol van patiënt treden, extra motivatie ervaren, regelmaat vinden in een uiterst onzekere periode van hun jong leven en een hoopvol toekomstperspectief ontlenen aan goede schoolresultaten;
- dat dit groeiende zelfvertrouwen ook het genezingsproces ten goede komt;
- dat voor kinderen in psychiatrie alle kinderrechten, inclusief het recht op onderwijs, onverminderd blijven gelden.

Het Fonds IB streeft daarom volgende doelstellingen na:

- concretiseren dat elk kind recht heeft op onderwijs;
- bevorderen van het intellectuele welzijn van ouders en kinderen;
- bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling van jongeren;
- opwaarderen van de uitstroom van jongeren naar de arbeidsmarkt;
- optimaliseren van het beschikbare talent bij jongeren;
- beperken van de individuele en maatschappelijke kosten die ontstaan door leerachterstand, schoolmoeheid, enz... ;
- wegwerken van de onwetendheid over de bestaande mogelijkheden.

Het Fonds IB wil deze doelstellingen bereiken door:

- een aanzet te geven voor een platform om versnippering van bestaande initiatieven te voorkomen;
- een consortiumnetwerk uit te bouwen;
- 'vergeten' doelgroepen op te zoeken en te betrekken om naast langdurig of chronisch zieke kinderen, ook jongeren uit kansengroepen te bereiken;
- informatie te verspreiden over de bestaande mogelijkheden via alle media die hiervoor ter beschikking zijn;
- te lobbyen bij beleidsvoerders, hogere en lagere besturen, scholen, ziekenfondsen, universitaire ziekenhuizen, werknemersorganisaties, de zorgsector en andere instellingen.

Het Fonds IB is een platform dat alle initiatieven stimuleert, die TOAH organiseren voor kinderen die langdurig of chronisch ziek zijn.

Tevens wil dit Fonds de ouders van kinderen bereiken, die om culturele, financiële of emotionele redenen, onvoldoende doorstromen in het reguliere onderwijs.

Een stand van zaken

Om een overzicht te krijgen van de huidige stand van zaken in verband met TOAH, begon het Fonds IB met de markt te verkennen.

Tijdens de voorbereidende maanden legde fondsbeheerder Willy Ivens niet minder dan 257 persoonlijke bezoeken af bij talrijke openbare en privé-organisaties uit de juridische, welzijns- en onderwijswereld. Hij legde contacten met het kabinet van de Minister-president en de Minister van Armoede, Inburgering, Onderwijs, Welzijn en Gezondheid. Hij bezocht artsenverenigingen, ziekenfondsen, ziekenhuizen, scholen, VDAB, FOD Arbeid en Binnenlandse Zaken, enz...

Zijn conclusie is dat te veel actoren én ouders te weinig op de hoogte zijn van de rechten die ouders van een ziek kind hebben, om hun kind onderwijs te kunnen garanderen tijdens de ziekteperiode. Er is dringend nood aan een gecoördineerd plan voor een brede communicatie en sensibilisering.

Uiteindelijk komen hiervoor jaarlijks duizenden (!) kinderen in Vlaanderen in aanmerking. De maatschappelijke en economische kost van een ondermaats gebruik van de decretale mogelijkheden is astronomisch groot!

Uit de talrijke bezoeken bleek dat haast alle overheidsinstellingen, die op de een of andere manier een raakvlak hebben met kinderen en jongeren met leerachterstand, onvoldoende en soms in het geheel, niet op de hoogte waren van de rechten op TOAH of van het aanbod aan privé- of openbare hulp!

Uitgangspunten voor een actiever beleid

- **Elk kind heeft recht op onderwijs:** dit is een universeel en fundamenteel grondrecht.
- **Vlaanderen wil tegen 2020 een topregio zijn:** dit betekent een regio met een minimum aan leerachterstand.
- **In de Vlaamse regeerverklaring staan volgende passages die de aanbevelingen versterken of ondersteunen:**
 - > De lerende Vlaming, elk talent telt
 - > Talentontwikkeling voor iedereen
 - > Recht op onderwijs, ongeacht de sociale achtergrond of eventuele functiebeperking
 - > Elk kind heeft recht op onderwijs en gepaste begeleiding
 - > Gelijke kansen
 - > Ongekwalficeerde uitstroom moet verminderen
 - > Investeren in de ontwikkeling van talenten en vaardigheden van elk kind en elke jongere
 - > Achterstand bij kinderen uit arme of anderstalige gezinnen voorkomen
 - > Betere aansluiting van alle talenten op de arbeidsmarkt
 - > Een warm, sociaal en solidair Vlaanderen
- **Wegnemen belemmeringen:** regelgeving
- **Samenwerking:** samenleving, verenigingsleven, bedrijven, social profit en overheidsinstellingen aanmoedigen en bevorderen
- **Investering:** iedere euro die vroegtijdig in de preventieve studiebegeleiding van zieke kinderen en kinderen met pathologische ziekteverschijnselen wordt geïnvesteerd, zal zich later tienvoudig maatschappelijk terugbetalen. Wetenschappelijke studies onderbouwen dit uitgangspunt. Het beperken en verminderen van leerachterstand en leervertraging bij kwetsbare groepen van kinderen en jongeren leveren gigantische economische en sociale baten op. Ook immateriële voordelen zoals gezondheid, levensduur en welbevinden van het individu zijn belangrijke factoren.
- **Mevr. Mieke Van Hecke** (Koepel Katholiek Onderwijs) zegt bij het begin van het schooljaar 2009-2010 dat de ambitie moet zijn om geen enkel kind in het lager onderwijs te laten overzitten.
- **Uit cijfers van het Ministerie van Onderwijs blijkt dat bijna 3 op 10 van de middelbare scholieren schoolse achterstand heeft** en tegelijk 7 op 10 leerlingen van vreemde nationaliteit een leerachterstand hebben. Ook in het basisonderwijs valt deze kloof op, al is ze daar iets minder uitgesproken.
- **De Vlaamse Minister van Onderwijs Pascal Smet verklaart:** *“Het is onze maatschappelijke plicht gelijke kansen te bieden aan ieder talent om te zorgen voor minder ongekwalificeerde uitstroom, de zwakke leerlingen naar een hoger niveau te tillen en de sociale erfelijkheid van lage scholing te doorbreken.”*
- **Grenzen verleggen voor elk talent:** dus ook voor zieke en kinderen met psychopathologische ziekteverschijnselen.

- **2010 is in Europa het jaar van de Armoede:** ons land draagt in het tweede semester het Voorzitterschap. Dit is een uitgelezen kans om op het domein van leerachterstand een voorbeeldfunctie te vervullen.
- **De werkzaamheidsgraad:** de gemiddelde werkzaamheidsgraad in Europa is bij jongeren 40% en tengevolge van leervertraging en leerachterstand in Vlaanderen 32%. Ook het lagere geboortecijfer speelt hierin ook een rol. Jongeren komen steeds later op de arbeidsmarkt en dit betekent zowel individueel als maatschappelijk verlies aan inkomsten.

24 concrete aanbevelingen

1. Meer proactieve rol voor scholen in het TOAH-proces.

Bitter weinig ouders, actoren en instellingen zijn op de hoogte van het recht op Tijdelijk Onderwijs Aan Huis of in de instellingen. De enige communicatieverplichting die de scholen thans moeten naleven, is de publicatie in het schoolreglement. Ouders of instellingen waar de kinderen verblijven, moeten dit reglement wel ondertekenen 'voor gezien', maar in werkelijkheid lezen ze het doorgaans niet omdat de formulering te juridisch en te omslachtig is.

Het Fonds IB beschikt over praktische *tips & tools* die scholen kunnen helpen om hierover met ouders vlotter te informeren in een eenvoudige, begrijpelijke taal.

2. Het recht op TOAH automatisch invullen bij noodzaak zonder afdwingbaarheid.

Op dit ogenblik kunnen ouders het recht opeisen of afdwingbaar maken, dat hun kinderen die ervoor in aanmerking komen, gebruik kunnen maken van het recht op Tijdelijk Onderwijs Aan Huis. Scholen zouden zelf bij afwezigheid gedurende 21 dagen bij ziekte of 9 halve dagen voor chronisch zieke kinderen de ouders automatisch moeten verwittigen dat hun kinderen in aanmerking komen voor bijlessen en de procedure onmiddellijk starten en toepassen. Registratie van een chronische ziekte, bij het begin van een schooljaar, is een middel om te weten dat deze kinderen automatisch in aanmerking komen voor bijlessen ten gevolge van afwezigheden. Wellicht kan dat de verplichte registratie van geoorloofde en ongeoorloofde afwezigheden in het kader van de spijbelproblematiek automatisch aanleiding geven om nauwgezet te weten wanneer men afwezig is. Dit betekent ofwel 21 dagen met doktersattest ofwel 9 halve dagen met een attest van een geneesheerspecialist voor chronisch zieke kinderen.

3. Meldingsengagement van langdurige afwezigheid.

Indien de ouders van een langdurig of chronisch ziek kind zich zouden engageren om een afwezigheid van langer dan 21 dagen met doktersbewijs onmiddellijk te signaleren aan het schoolhoofd, zou de onderwijsinstelling het traject TOAH automatisch in werking kunnen stellen, zonder dat de ouders daar zelf het initiatief voor moeten nemen. In plaats van dat ouders het recht zelf moeten afdwingen, is het beter dat de scholen het recht naar de ouders brengen.

4. Provinciaal aanspreekpunt.

Er is dringend nood aan een soort provinciaal aanspreekpunt waar ouders, leerlingen, instellingen en scholen terecht kunnen met hun vragen of eventuele klachten.

Dit steunpunt kan ook de samenwerking tussen de scholen en vrijwilligersorganisaties stimuleren en beter bekendmaken bij de onderwijsinstellingen en de ouders. Het kan tevens instaan voor leerkrachtenbegeleiding en waken over de kwalitatieve uitvoering van tijdelijk onderwijs aan huis. Leerkrachten hebben onvoldoende kennis van ziektebeelden en de impact op het functioneren van het zieke kind. Ook daar zou het provinciale aanspreekpunt een rol kunnen spelen in het organiseren van bijkomende vorming van leerkrachten en het in kaart brengen van opleidingsnoden. Het centrum kan een expertisecentrum worden. Vanuit een multidisciplinaire omgeving kan men leerkrachten die les geven aan zieke kinderen, bijstaan.

5. Decretale regelgeving TOAH ontbreekt voor kleuters.

De premature ontwikkelingsfase van elke kleuter is van essentieel belang om alle kansen op persoonlijke ontwikkeling gaaf te houden voor de toekomst. De eerste levensjaren van een kind zijn van zeer groot belang. Op die leeftijd (1ste en 2^e kleuterklasje) vergt een preventief optreden heel wat inspanningen, maar die zijn zeer lonend op lange termijn. Het leervermogen van kinderen wordt bepaald in de eerste drie a vijf jaar van het leven en is belangrijk voor de ontwikkeling van zelfdiscipline. Participatiebeleid in het kleuteronderwijs staat hoog in het vaandel van de Vlaamse Regering.

6. Afschaffing van de afstandsregels in het decreet.

Nu al wijken scholen in de dagelijkse praktijk op eigen initiatief meestal af van deze beperking. De afstandsregels werken discriminatie in de hand. Kinderen verblijven soms noodgedwongen in instellingen of bij pleegouders c.q. grootouders waarvan de locatie verder is dan de afstandsregels in het decreet.

7. Wachtijd van 21 dagen terugdringen en aantal TOAH lesuren laten groeien.

Zeker in het secundaire onderwijs geven de wachttijden nog te vaak aanleiding tot een soms onoverkomelijke leerachterstand vanwege het grote aantal verschillende vakken. Een eerste stap in de goede richting zou kunnen zijn:

- ⇒ 4 uur kleuteronderwijs
- ⇒ 5 uur basisonderwijs
- ⇒ 6 uur secundair onderwijs

Het zou uiteraard nog beter zijn om een flexibele en individuele invulling te mogen plannen van het aantal lesuren in functie van de leeftijd, mogelijkheden, impact ziekte, studierichting en afwezigheid van het kind.

8. Optimalere samenwerking tussen scholen en vrijwilligersorganisaties.

Vrijwilligersorganisaties zijn geen concurrenten van scholen. Hun activiteiten moeten hand in hand gaan. Scholen kunnen omwille van de werklast en de logistiek niet alles zelf doen. Een openbare-privé-samenwerking onder strikt kwalitatieve voorwaarden is van essentieel belang om zoveel mogelijk kinderen en jongeren te bereiken die in aanmerking komen. Hetzelfde geldt voor ziekenhuisscholen Type 5, K-instellingen en vrijwilligersorganisaties.

9. Psychopathologie opnemen in omschrijving chronische ziekte.

Het decreet omschrijft een chronische ziekte als een continue of repetitieve behandeling van minimum 6 maanden. Deze interpretatie is zeer ruim en dit is zeer belangrijk om zoveel mogelijk kinderen en jongeren die onder deze noemer vallen, te helpen.

Het zijn de artsenspecialisten die een eenmalig attest op basis van een schooljaar uitschrijven om voor TOAH in aanmerking te komen.

Toch valt nog steeds een grote groep kinderen met psychopathologische ziekteverschijnselen uit de boot of door de mazen van het sociale vangnet.

Komen ze niet in aanmerking of vergeten de ouders een beroep te doen op hun rechten?

Nochtans kunnen volgens medische specialisten sommige psychomatische aandoeningen als chronisch worden bestempeld. Aldus sluiten ze naadloos aan bij de definitie van het decreet.

Deze groep is ontzettend groot en gekenmerkt door structurele leerachterstand. Denken we maar aan kinderen die afwezig blijven op school door intrafamiliaal geweld, rouwprocessen, faalangst, incest, pesterijen, vechtscheiding, isolement, druggebruik, suïcidale drang, ...

Voor deze groep moet nagekeken worden of het decreet geen te grote hiaten vertoont, waardoor deze kinderen niet in aanmerking komen. Sommige kwetsbare groepen met psychosomatische ziekteverschijnselen komen wellicht niet allemaal in aanmerking voor Tijdelijk Onderwijs Aan Huis en daarom mag men het nemen van supplementaire maatregelen niet veronachtzamen.

Het toekomstige leezorgdecreet dient hier duidelijk en krachtdadig op in te spelen.

10. Een doorgedreven informatiecampagne bij het medische korps.

Kinderartsen, huisartsen, gespecialiseerde artsen en in sommige gevallen directies van kinderziekenhuizen waaraan geen leerkrachten verbonden zijn, zijn absoluut niet op de hoogte van de rechten van de kinderen op het gebied van TOAH.

Nochtans zijn het de huisartsen en de gespecialiseerde geneesheren die een attest moeten uitschrijven in opdracht van de ouders om hun kinderen in aanmerking te laten komen.

Het Fonds IB durft te claimen dat 99 percent van het medische korps niet op de hoogte is.

Hier dringen zich communicatieve maatregelen op qua kennisverspreiding, die al beginnen tijdens de opleiding van artsen en verpleegkundigen. Verder moet een doorgedreven informatiecampagne gevoerd worden in artsenkringen, kinderziekenhuizen, artsenverenigingen en aanverwante organisaties.

Het Fonds IB gaat voor de verdere uitrol van het proefproject initiatieven uitwerken ten behoeve van de communicatie en de sensibilisering. In het Vlaamse Plan voor Armoedebestrijding 2010-2014 maakt men gewag van het automatisch toekennen van rechten voor kansarme gezinnen. Recht op Tijdelijk Onderwijs Aan Huis past volledig in dit plaatje.

11. Bijzondere aandacht besteden aan kansarme gezinnen.

Het is opvallend dat meestal kinderen uit gegoede gezinnen gebruik maken van de mogelijkheden die het decreet scheidt. Kansarme gezinnen hebben geen internet, zijn anderstalig, voelen zich gestigmatiseerd of totaal onwetend of hebben een schaamtegevoel om voor hun kinderen TOAH aan te vragen.

Tijdens onze contacten verklaarden enkele organisaties zich bereid om voor hun achterban de kennisgeving te delen.

Een kleine opsomming: VDAB voor werkzoekenden, OCMW's voor leefloners, Justitiehuis voor gezinnen in opvolging, platformen voor armoede-overleg van steden en gemeenten, verenigingen waar armen voor armen het woord nemen, voedselbanken, opvoedingswinkels, vluchtelingenhuizen, CAW's,...

Om kansarme gezinnen ervan te overtuigen, in het belang van hun kinderen gebruik te maken van TOAH, moeten we gecoördineerde maatschappelijke inspanningen leveren.

Het lokaliseren en sensibiliseren van kansarme gezinnen is een belangrijke stap in het voorkomen van generatiearmoede. Door de economische crisis zien we een verschuiving ontstaan van gezinnen met een modaal inkomen naar de armoedegrens door werkloosheid, schuldenproblematiek, enz. Deze gezinnen zijn zeer gevoelig voor kinderen met leerachterstand omwille van wijzigende sociale levensomstandigheden.

Het Fonds IB kan hiervoor ideeën aanreiken die werden toegepast in het proefproject.

12. Maatschappelijk draagvlak dankzij streekpact SERR en RESOC.

Het proefproject van het Fonds IB wordt gedragen door RESOC Mechelen die *'Een zorgzame kindvriendelijke regio voor een duurzaam kindwelzijn'* als één van haar speerpunten heeft ingeschreven in haar streekpact. Ook lokale gemeentebesturen, sociale partners, de provincie en de zorgsector steunen ondertussen al het project. Dit kan voor andere Resocs en Serrs in Vlaanderen een stimulans zijn om dit concept evenzeer in hun streekpacten te verankeren.

13. Oprichting provinciale 'Vliegende Lerarenbrigades'.

Een team van leerkrachten die volwaardig lesgeven aan zieke kinderen en jongeren die in aanmerking komen. Dit kan gebeuren via het steunpunt in nauwe samenwerking met de vrijwilligersorganisaties. Het vinden van de nodige leerkrachten om les te geven aan zieke kinderen is niet steeds eenvoudig en daarom zou een provinciaal uitzendpunt een belangrijke meerwaarde kunnen betekenen voor de scholen die hierop een beroep kunnen doen.

14. Inschakelen van moderne communicatietechnologie.

Een voorbeeld hiervan is het initiatief *Bednet*. TOAH mag echter niet uitmonden in een onpersoonlijk contact en moet steeds hand in hand blijven gaan met menselijke contacten en begeleiding.

15. Volledig TOAH-aanbod en flankerende schoolse hulp in Vlaanderen inventariseren.

Het zou nuttig zijn om in Vlaanderen het hele aanbod, openbaar of privé, van al dan niet betalende huiswerkbegeleiding in kaart te brengen omdat ook hier een grote versnippering en onwetendheid is bij ouders en instellingen om kinderen met leerachterstand te helpen. Dit project sluit perfect aan bij TOAH voor kinderen die niet aan de randvoorwaarden van het decreet voldoen.

16. In kaart brengen van vakantiecampen.

Vakantiecampen waar kinderen geholpen worden met leerachterstand door de combinatie van ontspanning, sport en spelend leren voor hun herexamens of om achterstand weg te werken onder professionele begeleiding, zijn van cruciaal belang. Ook dit kan een aanvullend project zijn dat in kaart dient gebracht te worden.

17. Stages bij kansarme gezinnen.

In het kader van de opleiding voor leerkrachten en verpleegkundigen is het van essentieel belang dat de toekomstige leerkrachten en verpleegkundigen stages doorlopen bij kinderen van kansarme gezinnen die geconfronteerd worden met ziekte of huiswerkmoelijkheden. Deze vorming kadert mogelijk in hun culturele, sociale en pedagogische opleiding en kan meetellen voor de examens. Bovendien is het een realistische voorbereiding op hun toekomstig beroep. Bestaande voorbeelden zijn al het 'inburgeringsproject' van de Katholieke Hogeschool Mechelen, het 'buddyproject' van de Stad Leuven, vzw Katrol Oostende, enz...

18. Specifieke aanpak van bepaalde jongerengroepen.

Volgende groepen van kwetsbare kinderen en jongeren met specifieke problemen of noden vergen een bijzondere aanpak bij leerachterstand:

- > Spijbeloos;
- > Kinderen en jongeren die van school worden weggestuurd of uitgesloten;
- > Kinderen en jongeren op wachtlijsten of in behandeling van de Bijzondere Jeugdzorg, de Jeugdpsychiatrie en de Geestelijke gezondheidszorg;
- > Kinderen en Jongeren met drugsproblemen;
- > Kinderen en jongeren van asielzoekers;
- > Jonge tienerzwangerschappen;
- > Kinderen en jongeren met schooluitval ten gevolge een niet aangeboren hersenletsel als gevolg van een verkeersongeval;
- > Kinderen en Jongeren met schoolfobie;
- > Kinderen en jongeren die het slachtoffer zijn van intrafamiliaal geweld, incest, pesterijen, isolement, suïcidale drang, rouwprocessen, vechtscheidingen, ...

Deze lijst is verre van volledig, maar hiermee willen we aantonen dat deze kwetsbare groepen zeer omvangrijk zijn en dat de maatschappij een verpletterende verantwoordelijkheid draagt om preventief en liefst zo vroeg mogelijk leerachterstand te voorkomen.

19. Samenwerking met de Time 4 Society.

Via de Time 4 Society kan de inzet van vrijwilligers bij huiswerkbegeleiding onder de loep genomen worden.

20. Communicatieopdracht Ziekenfondsen.

Ziekenfondsen zouden bij de registratie van zieke kinderen die de eerste dag in het ziekenhuis verblijven, de ouders op de hoogte kunnen brengen van de mogelijkheden van TOAH in het ziekenhuis of tijdens de revalidatie thuis.

Wel opletten voor de privacywetgeving: de rol van de Centra voor Leerlingenbegeleiding moet in dit kader goed gedefinieerd worden. De lokale schooldirectie blijft juridisch verantwoordelijk voor de toepassing van het decreet en is in de communicatie het eerste aanspreekpunt qua eerstelijnszorg.

In samenspraak met ziekenfondsen kunnen wellicht structurele afspraken gemaakt worden ten dienste van zieke kinderen. Een rondetafelconferentie zou hier op zijn plaats zijn om samen met de Vlaamse en Federale overheden na te denken welke bijkomende acties ziekenfondsen kunnen nemen in het belang van het zieke kind.

21. Kinderen in de K-diensten en jeugdpsychiatrische instellingen meer mogelijkheden bieden bij leerachterstand.

Het onderwijsdecreet van 2003 heeft een betekenisvolle aanzet gegeven aan kinderen binnen een K-dienst om op een zinvolle manier onderwijs te volgen.

Toch blijven sommige noden nog niet ingevuld:

- > Zorg op maat voor elk kind is niet haalbaar met de huidige middelen;
- > Minderjarige psychiatrische patiënten die verblijven in instellingen voor volwassenenpsychiatrie en nachthospitalisaties zijn uitgesloten van onderwijs;
- > Jongeren in forensische K-Psychiatrie zijn ook uitgesloten van onderwijs en vraagt Vlaams-Federale beleidsafstemming

- > De rol en inhoud van de onderwijscoördinator in het uitwerken van een kwalitatief onderwijsbegeleidingaanbod en de integratie in de werking van K-diensten zijn van vitaal belang.

22. Wachtlijden drastisch inkorten voor specifieke jongerengroepen.

Heel wat jongeren die door de CLB's naar centra voor geestelijke gezondheidszorg verwezen worden, staan soms een jaar op de wachtlijst voor ze in aanmerking komen voor ambulante zorgen en opvolging. Dezelfde wachtlijden gelden voor de plaatsing in instellingen voor bijzondere jeugdzorg of jeugdpsychiatrie. Ondertussen lopen deze kinderen een onoverbrugbare leerachterstand op. Omdat deze groep zeer omvangrijk is, dringen zich hier eveneens specifieke maatregelen op.

23. Voornaamste advies: uitwerken businessplan.

Het allerbelangrijkste advies is het uitwerken van een strategisch geïntegreerd businessplan over de verschillende Vlaamse en Federale beleidsdomeinen heen, om leerachterstand terug te dringen of te vermijden.

Het is de bedoeling de versnippering van initiatieven weg te werken en de ontwikkelingskansen van jongeren te bevorderen.

Volgende ministeries moeten betrokken worden met het Ministerie van Onderwijs als regisseur of aansturende autoriteit:

- *Op Vlaams niveau:* Ministerie van Sport, Arbeid, Inburgering, Armoede, Sociale Economie, Economie, Ministerie Welzijn, Gezin en Volksgezondheid en Sociale Innovatie
- *Op federaal niveau:* Ministerie van Armoede, Binnenlandse Zaken (politie) en Justitie, Volksgezondheid en RIZIV.

Dit vraagt overleg tussen de ministeries en de kabinetten onderling. De verschillende commissies van het Vlaamse parlement die met deze problematiek worden geconfronteerd, dienen te worden geïnformeerd.

Het Fonds IB neemt hiervoor de nodige initiatieven in het kader van het proefproject.

Conclusie

Eenheidsbewustzijn van handelen en samenwerken zijn essentieel om over de beleidsdomeinen, politieke kleuren en schoolnetten heen, dit project te doen slagen. Het uiteindelijke doel is, een nieuw maatschappelijk proces tot stand te brengen waar leerachterstand om welke reden dan ook als een automatisme aangepakt wordt. Alleen dan zullen we evolueren naar een maatschappij waar dit vanzelfsprekend is.

Omdat elk talent telt.

Overzicht van de individuele gesprekken die aan de basis liggen van deze aanbevelingsnota

Bestuurscomité Fonds Ivens-Boons

Consortiumpartners:

- Auxilia
- Bednet
- Revalidatiecentrum Pulderbos
- Rode Kruis Provincie Antwerpen
- School na ziekenhuis provincie Antwerpen
- Universitair schoolziekenhuis Antwerpen
- Universitair schoolziekenhuis Gent
- Universitair schoolziekenhuis Leuven
- Vlaamse Liga tegen Kanker

Resoc Mechelen:

- 13 gemeentebesturen
- Provincie Antwerpen
- Vakbonden ACV, ABVV, ACLVB
- Werkgeversorganisaties Voka, Unizo, Boerenbond en de Zorgsector

met steun van VKW en VDAB

13 OCMWS arrondissement Mechelen

Mutualiteiten:

- Christelijke mutualiteit
- Liberale mutualiteit
- Neutraal ziekenfonds Partena
- Socialistische mutualiteit

Kinderziekenhuizen en de medische wereld:

- Artsenkringen via Logo
- Gezondheidsdienst UZ Leuven
- Heilig Hart ziekenhuis
- Imelda ziekenhuis
- Sint jozef ziekenhuis
- Sint Maarten ziekenhuis
- Vlaamse vereniging van Pediaters
- Wijkgezondheidsdienst Mechelen

Bedrijven:

- House of Marketing
- Microsoft
- SD Worx
- Van de Velde
- Van Hool
- Xerius
- Pauwels
- Lobco
- De Persgroep
- Data Translations
- Antropos
- Ready Press Agency
- Win for Vitality

Armoedeplatform:

- De Keeting Mechelen
- De Lage Drempel Mechelen
- Toemeka Heverlee
- Verbruikersateljee vzw
- Vlaamse Vereniging waar de Armen voor de Armen het woord nemen
- Voedselbanken Provincie Antwerpen
- Vzw De Schakel Bornem

Schepenen:

- Schepen Welzijn Mechelen
- Schepen Welzijn Stad Lier

Vzw's actief in begeleiding van kinderen met leerachterstand of rechtsbijstand:

- Kinderrechtcoalitie Gent
- Vzw Bond Zonder Naam
- Vzw Davidsfonds Leuven
- Vzw De Katrol Oostende
- Vzw De Merode Kasterlee
- Vzw Dolm Mechelen
- Vzw Hof ter Heide Hoboken
- Vzw Kindergeluk Kobbegem
- Vzw Kindervreugd Sombeke waasmunster
- Vzw Marjan Duffel
- Vzw mooi Mechelen
- Vzw Recht en Welzijn Lier
- Vzw Sint Vincentius Mechelen
- Vzw sleutels Mechelen
- Vzw Stappaert Lier
- Vzw Stobbe Antwerpen
- Vzw Tabora Antwerpen
- Vzw Zebra Antwerpen

- Stichting Open Therapeuticum Herent
- Vzw Sleutels, Fracarita eeklo
- Vzw Playing for success Borgerhout
- Vzw Steunpunt en diversiteit, Universiteit Gent
- Vzw Mooij Mechelen
- Vzw federatie Marokkaanse Verenigingen Borgerhout
- Vzw Zebra Antwerpen

Welzijn:

- Agentschap Jongerenwelzijn Brussel
- Centrum algemeen Welzijn arrondissement Mechelen
- Commissie Bijzondere Jeugdzorg
- De Gezinsbond
- De Pont Geestelijke Gezondheidszorg
- Familiehulp
- Kind en Gezin
- Kindervreugd Sombeke
- Logo
- Opvoedingswinkel
- Overlegplatform Bijzondere Jeugdzorg arrondissement Mechelen
- Pleegzorg Vlaanderen
- Steunpunt Algemeen Welzijnswerk Berchem
- Ter Elst Duffel
- Vluchthuis Willebroek
- Kind en Gezin Antwerpen
- Kind en Gezin Mechelen
- Wijkgezondheidscentrum Mechelen
- Hof ter Heide Hoboken
- Onthaalbureau Prisma Mechelen-Turnhout
- OCMW Lier, nieuwe voorzitter
- CAW Wittenhof Borgerhout
- K- dienst Caritas Melle

Justitie:

- Jeugdrechters arrondissement Mechelen
- Justitiehuis arrondissement Mechelen
- Procureur des Konings Mechelen
- Sociale Dienst Jeugdrechtbank
- Stafhouder Balie Mechelen
- Voorzitter Rechtbank eerste aanleg Mechelen

Interviews in:

- Kerk en Leven
- Ondernemers (Voka – Kamer van Koophandel Mechelen)
- Lierenaar in de Kijker
- Weliswaar
- Xerius Kinderbijslagfonds

➔ alle andere artikels zie www.google.be, onder de sleutelwoorden 'Fonds Ivens-Boons'

Federatie van Marokkaanse Verenigingen

Ouderverenigingen:

- Oudernet Brasschaat
- Ropov Gent

Kabinetten:

- Kabinet Armoede en sociale innovatie
- Kabinet inburgering
- Kabinet Minister Onderwijs, Gelijke Kansen en Jeugd
- Kabinet Vlaamse Minister President
- Kabinet Welzijn en Gezondheid

Vlaamse Parlementsleden:

- Tot op heden een 13 tal individuele ontmoetingen, hoofdzakelijk leden commissie onderwijs en commissie welzijn.
- Iedere Vlaamse politieke partij werd, omwille van de neutraliteit, aangesproken betreffende dit dossier.

Federaal:

- Contacten met FOD binnenlandse Zaken en secretariaat Armoede

Ministers:

- 4 individuele gesprekken met ministers

Scholen, ouderkoepels en scholierenkoepels:

- Centra voor Leerlingenbegeleiding Lierse Scholen
- Departement sociale, culturele en studentgerichte diensten Universiteit Antwerpen
- Deputé Onderwijs Provincie Antwerpen
- Hogeschool Lessius, campus De Nayer Sint-Katelijne-Waver
- Hogeschool Sint Aloysius Verpleegkunde Lier
- Katholieke Hogeschool Mechelen
- Kinderrechten Universiteit Antwerpen
- Megascholen Heist-op-den-Berg
- Ministerie van Onderwijs
- Overlegplatform basisscholen Putte
- Overlegplatform Mechelse scholen
- Platform Lierse scholen
- Schepen van onderwijs Stad Leuven
- Scholen 'Broeders van Liefde' Gent
- Scholengroep 4 Lier
- Scholengroep 5 Gemeenschapsonderwijs Keerbergen
- Scholengemeenschap Katholiek Secundair Onderwijs regio Mechelen

- Vice-rector Universiteit Antwerpen
- Vlaamse scholierenkoepel
- Volwassenenonderwijs arrondissement Mechelen
- Scholierenkoepel Schaarbeek
- Ouderkoepel OVSG
- Ouderkoepel Gemeenschapsonderwijs
- Hogeschool Brugge, Howest
- Pedagogisch Instituut KULeuven

Diverse:

- De Tijdbank (Time 4 Society)
- Deputé economie en voorzitter ERSV
- Drie persconferenties
- Federatie van Kinderbijslagfondsen
- Gouverneur Provincie Antwerpen
- Resoc Mechelen
- Studiedag Werelddag Kindermishandeling
- Vlaams Patiëntenplatform Heverlee
- Voka kenniscentrum Antwerpen
- Voordracht Kiwanis Lier Twee Neten
- Voordracht Lions Dodoens
- Voordracht VDAB Mechelen
- Habbekrats vzw Gent
- Vlaams Platform onderwijs aan zieke kinderen
- Flanders Investment & Trade (FIT)
- Voka – Kamer van Koophandel Mechelen
- Intensieve Behandeleenheden, Hof van Beroep Gent
- Voordracht VZW Kindergeluk Kobbegem
- Voordracht Rotary Lier

Inburgering:

- Prisma Mechelen-Turnhout
- Vlaams Minderhedencentrum Brussel

UW AANSPREEKPUNT:

De heer Willy Ivens
GSM: 0475 41 25 36
e-mail: ivens.willy@hotmail.com

Het platform Tijdelijk Onderwijs Aan Huis is een initiatief van het Fonds Ivens-Boons in de schoot van de Koning Boudewijnstichting, in nauwe samenwerking met Resoc Mechelen.

FONDS
ib
Ivens-Boons

Mechelen **Resoc**
regionaal sociaaleconomisch overlegcomité